

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «МАЗНЯК ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 27640/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

31 січня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Мазняк проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen, President), Голова,
пані С. Ботучарова (Mrs S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (Mrs M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (Mr R. Maruste),
п. М. Віллігер (Mr M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 8 січня 2008 року,
вносить таке рішення, прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 27640/02), поданою до Суду громадянином України п. Валентином Васильовичем Мазняком (далі — заявник) 29 липня 2001 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим, Міністерство юстиції України.
3. 24 жовтня 2006 року Суд надіслав Уряду скаргу заявника. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті заяви та її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1956 році та мешкає в м. Харкові.
5. У листопаді 1991 року заявник звернувся із судовим позовом до приватного підприємства щодо стягнення штрафу та пені за порушення умов договору побутового замовлення (ремонткування радіоприймача), а також відшкодування моральної та матеріальної шкоди.
6. Рішенням від 20 травня 1994 року Фрунзенський районний суд міста Харкова (далі — суд) частково задовольнив позовні вимоги заявника та відхилив решту позовних вимог. Заявник оскаржив це рішення.
7. Ухвалою від 6 вересня 1994 року Харківський обласний суд залишив без змін рішення суду в частині відмови заявнику у стягненні на його користь коштів за порушення умов договору та в іншій частині і направив справу на новий розгляд до суду.
8. Рішенням від 16 червня 1995 року суд присудив нову суму відшкодування за порушення умов договору (строків виконання) та відхилив решту позовних вимог заявника. Заявник оскаржив це рішення.
9. Ухвалою від 28 листопада 1995 року Харківський обласний суд скасував рішення та направив справу до суду на новий розгляд.
10. Рішенням від 6 листопада 1996 року суд присудив заявнику певну суму відшкодування за порушення умов договору та залишив інші позовні вимоги без задоволення.
11. Ухвалою від 10 грудня 1996 року Харківський обласний суд скасував рішення в частині стягнення відшкодування за порушення умов договору, тобто в частині вимог, що вже були предметом розгляду в суді 20 травня 1994 року, та залишив решту рішення без змін.
12. Постановою президії Харківського обласного суду, винесеною за протестом заступника Голови Верховного Суду України, рішення суду від 6 листопада 1996 року та ухвала від 10 грудня 1996 року були скасовані, окрім тих частин, які стосувалися відмови заявнику у стягненні штрафу. Справа була направлена на новий розгляд до суду.

13. Ухвалою від 30 вересня 1998 року суд ухвалив залишити справу без розгляду через повторну неявку сторін в судові засідання. Рішення набрало законної сили через 10 днів з моменту проголошення.

14. Постановою президії Харківського обласного суду від 3 вересня 1999 року за протестом голови Харківського обласного суду ухвалу про залишення справи без розгляду було скасовано, а справу направлено до суду для розгляду по суті.

15. Рішенням від 10 липня 2000 року суд задовольнив позов заявника та присудив йому 56 770 гривень як компенсацію моральної та матеріальної шкоди. Оскільки рішення не було оскаржено, воно набрало законної сили 20 липня 2000 року.

16. Постановою президії Харківського обласного суду від 8 червня 2001 року, винесеною за протестом прокуратури, рішення від 10 липня 2000 року було скасовано. Справу було направлено до суду на новий розгляд. Заявник подав касаційну скаргу. Ухвалою від 7 листопада 2001 року Верховний Суд України залишив без змін постанову від 8 червня 2001 року.

17. У невизначену дату заявник звернувся із позовом про стягнення пені за період з травня 2002 року, стверджуючи, що договірні відносини досі тривають.

18. Рішенням від 16 травня 2002 року суд відмовив в позові щодо сплати пені за період з травня 2002 року та присудив заявнику 700 грн як відшкодування моральної шкоди. Сторони подали апеляційні скарги.

19. Ухвалою від 24 вересня 2002 року апеляційний суд Харківської області відхилив апеляційні скарги сторін та залишив без змін вищезазначене рішення. Ця ухвала не оскаржувалася сторонами до Верховного Суду України.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

20. До набрання чинності Законом від 21 червня 2001 року щодо внесення змін до Цивільного процесуального кодексу глава 42 зазначеного Кодексу передбачала процедуру опротестування в порядку нагляду рішення чи ухвали, які набрали законної сили, на підставі протесту, поданого особами, переліченими в статті 328 зазначеного Кодексу.

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО ПРЕДМЕТА СПОРУ

21. Суд зазначає, що 3 березня 2007 року заявник подав нову скаргу на порушення статті 1 Першого протоколу стосовно скасування остаточного рішення від 10 липня 2000 року, яким йому було присуджено 56 770 грн.

22. Суд одразу підкреслює, що цю скаргу було подано після надіслання заяви Уряду-відповідачу, якому не пропонувалось прокоментувати її. Суд вважає, що ця скарга пов'язана з предметом спору та, отже, не має потреби розглядати її окремо (див. «Скубенко проти України» (Skoubenko c. Ukraine) (ухв.), № 41152/98, 6 квітня 2004 року).

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

23. Заявник стверджує, що тривалість судового розгляду порушила принцип «розумності» та що розгляд президією апеляційного суду Харківської області за протестом відбувався за зачиненими дверима та з порушенням норм цивільного права. З цього приводу він посилається на пункт 1 статті 6 Конвенції, який передбачає:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного

строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

А. Щодо тривалості розгляду

24. Уряд не погоджується з твердженнями заявника.
25. Суд зазначає, що судовий розгляд розпочався в листопаді 1991 року та закінчився 24 вересня 2002 року ухвалою апеляційного суду Харківської області.
26. Суд є повноважним розглядати лише ті порушення, які мали місце після визнання державою права на подання індивідуальної заяви (11 вересня 1997 року для України). Тим не менш, для оцінки розумності строку після цієї дати необхідно брати до уваги стан справи на той час («Баггетта проти Італії» (Baggetta c. Italie), рішення від 25 червня 1987 року, п. 20).
27. Суд також нагадує, що періоди з дня, коли рішення набрало законної сили, та до його скасування у порядку нагляду не беруться до уваги при обрахуванні загальної тривалості розгляду (див. «Павлюлінець проти України» (Pavlyulynets c. Ukraine), № 70767/01, п. 41, від 6 вересня 2005 року). Також з розрахунку виключаються наступні періоди: з 10 жовтня 1998 року до 3 вересня 1999 року та з 20 липня 2000 року до 8 червня 2001 року.
28. Відповідно період, який підлягає розгляду, складає 2 роки та 9 місяців. Протягом цього періоду справа розглядалася в судах двох інстанцій.
29. Суд констатує, що протягом цього періоду відповідно до хронології розгляду справи жоден період затримки у розгляді справи не мав місця з вини судових органів. Тому, з огляду на сукупність наявних матеріалів, Суд вважає, що не мало місця перевищення «розумного строку» в сенсі п. 1 статті 6 Конвенції (див., наприклад, «Білуха проти України» (Belukha c. Ukraine), по 33949/02, рішення від 9 листопада 2006 року).
30. Таким чином, ця скарга є очевидно необґрунтованою відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

В. Щодо перегляду в порядку нагляду

31. Уряд утримується від коментарів.

1. Щодо прийнятності

32. Суд нагадує, що скасування остаточного судового рішення є порушенням разового характеру, а не наслідком порушення, що продовжується (див. «Волощук проти України» (Voloshchuk c. Ukraine), по 51394/99, рішення від 14 жовтня 2003 року). Відповідно відправною точкою початку перебігу шестимісячного строку, передбаченого п. 1 статті 35 Конвенції, є день, коли було вчинено оскаржувану дію, що, відтак, поклало край процедурі, яка повинна була мати місце. З огляду на зазначене вище, розглядатися може тільки процедура нагляду, яка закінчилася винесенням постанови від 8 червня 2001 року (яка скасувала рішення від 10 липня 2000 року). Що ж стосується інших рішень, наслідком яких стало застосування процедури нагляду, то всі вони були винесені більше ніж за шість місяців до подання заяви.
33. Суд констатує, що скарга не є очевидно необґрунтованою в контексті пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд не вбачає жодних інших підстав для визнання скарги непринятною. Тому Суд визнає її прийнятною.

2. Щодо суті

34. Суд зазначає, що заявник скаржиться на процедуру нагляду, зокрема на відсутність її публічності. Суд вже висловлювався з приводу несумісності процедури нагляду як такої з п. 1 статті 6 Конвенції, оскільки ним закріплено принцип «юридичної визначеності», тому немає необхідності окремо вирішувати питання про те, чи було дотримано під час цієї

процедури гарантій, передбачених ст. 6 Конвенції (див. «Трегубенко проти України» (Tregoubenko c. Ukraine) № 61333/00, п. 41, рішення від 2 листопада 2004 року).

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

36. Заявник вимагає 56 770 грн як матеріальну шкоду, якої він зазнав, що відповідає сумі, присудженій на його користь рішенням від 10 липня 2000 року. На цю суму мало б бути нараховано встановлений законом щорічний відсоток та інфляційну різницю.

37. Уряд висловив заперечення щодо цих вимог.

38. Суд не вбачає причинного зв'язку між констатованим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою та відхиляє цю вимогу.

B. Судові витрати

39. Заявник не висловив жодної вимоги з цього приводу.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* прийнятною скаргу на порушення п. 1 статті 6 щодо процедури перегляду рішення в порядку нагляду, в результаті якої було винесено постанову від 8 червня 2001 року, а решту скарг — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції в частині, яка стосується скасування остаточного рішення від 10 липня 2000 року в порядку нагляду;

3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати окремо скаргу стосовно відсутності публічності процедури перегляду рішень в порядку нагляду;

4. *Відхиляє* вимогу щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено в письмовій формі 31 січня 2008 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова

